

Як написати реферат (бібліошпаргалка для учня)

У цьому випуску «Бібліошпаргалки» ми з вами, любі друзі, зупинимося на особливостях роботи над учнівським рефератом. Під словом «реферат» часто мають на увазі різні форми письмових робіт у вигляді доповіді або повідомлення на основі складання тексту, взятого з декількох першоджерел.

Ось яке визначення дає цьому поняттю «Великий тлумачний словник сучасної української мови»:

1. «Стислий усний або письмовий виклад наукової праці, результатів наукового дослідження, змісту книги і т. ін...».

2. «Доповідь на будь-яку тему, написана, зроблена на основі критичного огляду літературних та інших джерел» (Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ, 2001. - С. 1028). Зазвичай, шкільний реферат – це короткий виклад суті якогось питання.

Наші наступні поради допоможуть вам зрозуміти особливості написання цього виду письмової роботи, навчать як правильно складати реферат.

Наведемо **примірну структуру** учбового реферату.

Титульний лист. У верхній частині сторінки титульного листа зазначається повна назва навчального закладу. У середньому полі – назва реферату (але без слів «тема» і без лапок), а також вказується жанр роботи та навчальний предмет (реферат по...).

Нижче, ближче до правого титульного краю листа – прізвище, ім'я, по-батькові виконавця та клас.

Ще нижче – прізвище, ім'я, по-батькові керівника роботи, його посада.

В нижньому полі по центру без слів «рік» - рік написання реферату.

Зміст або план. Послідовно розташовуються назви розділів та параграфів реферату з точною вказівкою сторінки, з якої розпочинається кожна глава або параграф. У змісті вказуються: вступ, розділи (зазвичай два-три); в кожному розділі – параграфи; заключна частина – висновки; список літератури; додатки (фото, схеми, таблиці).

Зміст. Повинен займати біля 10 % від загального об'єму роботи. У вступі визначається актуальність теми, формулюється суть проблеми, вказується мета та завдання реферату.

Основна частина. Займає біля 70% від загального об'єму. Кожний розділ розкриває окреме питання і є логічним продовженням попереднього. Основна частина вміщує:

- уточнення теми з обґрунтуванням;

-сучасний стан розробки даного питання або найбільш поширене поняття про цей предмет, чи явище;

- альтернативні точки зору (зі згадуванням імен, можливо зі своїм відношенням до даної теми);

- результати можливих самостійних досліджень, проведених спостережень, дослідів.

Заключна частина. Займає біля 20% від загального об'єму. Робляться висновки по темі реферату, підводяться підсумки роботи. Крім короткого резюме про проведену при написанні реферату роботу, слід зупинитися на практичному значенні та використанні зазначених тем.

Список літератури. При розробці теми шкільного реферату рекомендовано використовувати не менше 3-7 джерел (це можуть бути книги, періодичні видання, Інтернет-ресурси).

Додатки. Всі малюнки, схеми, фото, графіки повинні займати не більше 5 листів.

Рекомендації по роботі за комп'ютером при написанні реферату.

Зручніше писати роботу, відразу набираючи текст на комп'ютері, а не на папері. Це дасть можливість вносити різні виправлення та і вкаже на граматичні помилки.

Рекомендуємо необхідні **налаштування:**

- шрифт для основного тексту – TimesNewRoman, звичайний, розмір 12 чи 14;

- розмір полів: лівого – 3 см, правого – 1 см, верхнього та нижнього – 2 см, або всі поля по 2 чи 2,5 см.;

- вирівнювання основного тексту – по ширині, заголовків – по центру;

- в основному тексті абзац 1 см.;

- основний текст з автоматичним переносом слів (інакше будуть великі пробіли);

- номер сторінки проставляється або зверху по центру сторінки (на титульному листі не ставлять), або у правому верхньому куті, або у правому нижньому.

Титульний лист, план зі змістом, вступ, основну частину та її складові варто розпочинати з нової сторінки.

Заголовки слід вирівнювати по центру та набирати їх більш крупним шрифтом, напівжирним чи курсивом. Найбільш важливі частини тексту можна виділяти, використовуючи курсив та напівжирний шрифт. Не слід виділяти багато частин. Не варто використовувати більше двох шрифтів одночасно та захоплюватися видаленням кольором.

Значно прикрасять реферат малюнки, що виконані в одному із графічних редакторів, попередньо відскановані фото, графіки, діаграми. Кожний з цих додатків слід позначити та пронумерувати (Додаток №1; Додаток № 2). Також в основному тексті слід зробити посилання на додатки.

Виконавши реферат, обов'язково присвойте ім'я файлові, щоб знати, що знаходиться в цьому файлі. Рекомендуємо також зробити резервну копію на іншому носії.

Після завершення роботи над текстом ще раз перечитайте його повністю.

І не бійтеся поспробувати себе в чомусь новому – зокрема в реферативній роботі: пізнавайте нове, пробуйте свої сили, піднімайтеся на нову сходинку в саморозвитку .

Використані джерела

1. **Болгова, І. В.** Десять порад учителю та учням щодо рефератів / І. В. Болгова // Педагогічна майстерня. – 2011. - №10. – С. 27-31.
2. **Газета в журналі: як написати реферат? Як скласти план, тези і конспекти? Поради** // Шкільна бібліотека. – 2012. - №5. – С. 73-77.
3. **Галалюк, Наталія.** Методика написання шкільних рефератів / Наталія Галалюк // Географія та основи економіки в школі. – 2011. - №3. – С. 16-19.
4. **Конюх, О.** Як написати реферат? / О. Конюх // Сто талантів. – 2012. - № 2. – С. 32.
5. **Матвієнко, К. О.** Корисні поради учням / К. О. Маатвієнко // Шкільна бібліотека. – 2014. - № 2. – С. 74-78.
6. **Основи методології та організації наукових досліджень:** навчальний посібник / за ред. А. Є. Конверського. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
7. **Радість міркування над книгою** // Шкільна бібліотека. – 2009. - № 6. – С. 55-70.
8. **Фещук, Л.** Як писати реферат: поради бібліотекаря: практична рекомендація / Л. Фещук // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр. Бібліотечна робота. – 2015. - № 8. – С. 15-17.

Ресурси Інтернет

1. **Оформлення реферату – як все зробити правильно?** [Електронний ресурс] // www.kursova24.org: [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.kursova24.Org/2015/10/blog-post.54.html>. – Назва з екрана.

2. **Реферат на тему, пов'язану з предметами, що вивчаються, особливості його побудови і мовне оформлення** [Електронний ресурс] // Педагогічна преса: освітній портал [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://lib.pedpresa.ua/7000-referat-na-temu-povyasanu-z-predmetamy-scho-vyvchautsya-osoblyvosti-jogo-pobudovy-i-movne-oformlennya/html>. – Назва з екрана.
3. **Як написати реферат на «відмінно»** [Електронний ресурс] // Муrplanet: сайт для всієї родини[веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://www.planeta.co.ua/other/referat.php>. – Назва з екрана.

*Підготувала Ніна Кадюк,
завідуюча відділом науково-методичної та
інформаційно-бібліографічної роботи ЧОБД*